

Růžovité

(*Rosaceae*)

vytrvalé byliny, keře (i liány) a stromy

LISTY: střídavé, jednoduché i složené,
s palisty

KVĚTY:

- oboupohlavné, pětičetné
jednotlivé nebo v hroznovitých nebo
vrcholičnatých květenstvích
- gyneceum přisedá na vyvýšeném květním
lůžku nebo je ponořeno až uzavřeno
v **češuli**, vzniklé prohloubením květního
lůžka, srostlého s květními obaly a bází
tyčinek

PLOD: nažka, měchýřek, peckovice,
soplodí nažek nebo peckoviček,
malvice

Růžovité (*Rosaceae*)

➤ Podčeleď: růžové (*Rosoideae*)

vytrvalé byliny nebo keře, někdy mají ostny, palistnaté, většinou složené listy

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G ∞ , kalíšek

PLOD: nažka nebo souplodí peckoviček nebo nažek

➤ Podčeleď: slivoňové (*Prunoideae*)

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G (1) , opadavá češule

PLOD: peckovice, semena s glykosidy!

listy jednoduché s opadavými palisty

➤ Podčeleď: jabloňové (*Maloideae*)

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G (1-5), češule

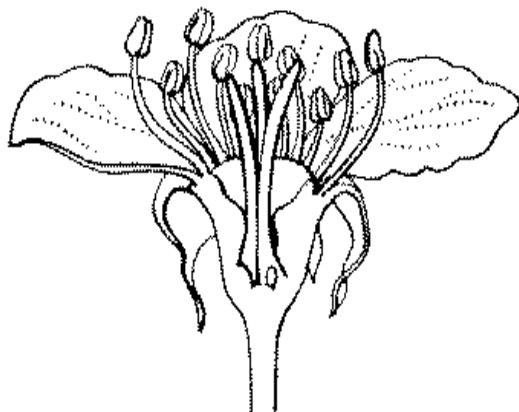
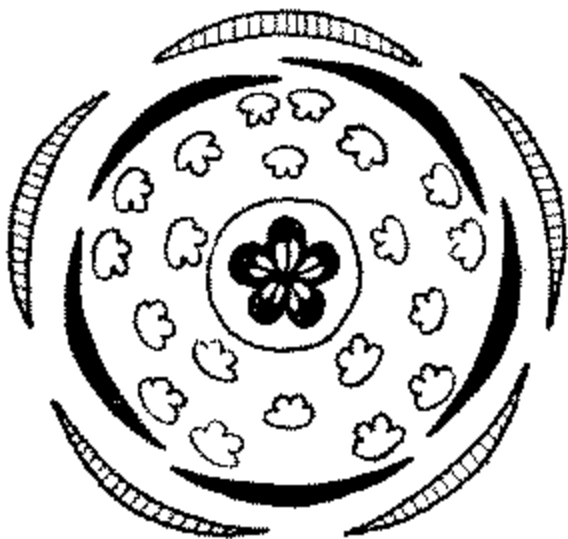
PLOD: malvice - keře zř. byliny, listy střídavé

➤ Podčeleď: tavelníkové (*Spiraeoideae*)

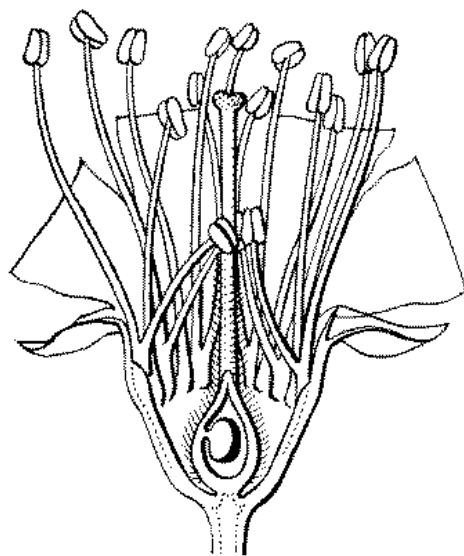
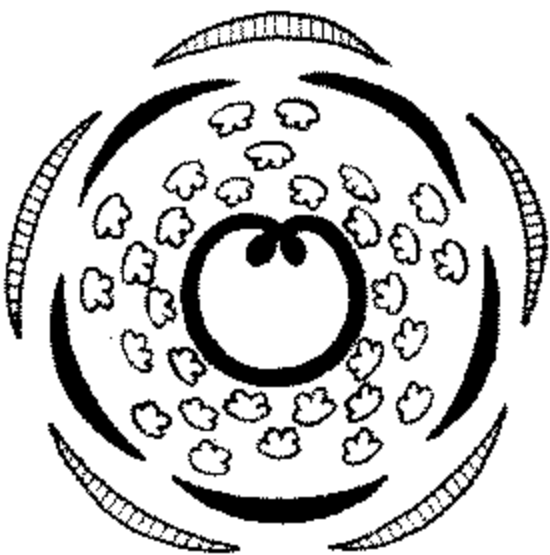
⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G 5-3, češule

PLOD: měchýřek

Růžovité (*Rosaceae*)

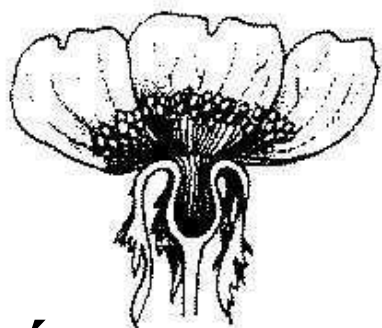

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G (5) jabloň domácí

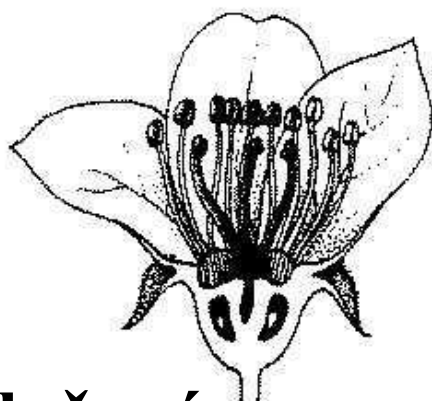

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G (1) třešeň ptačí

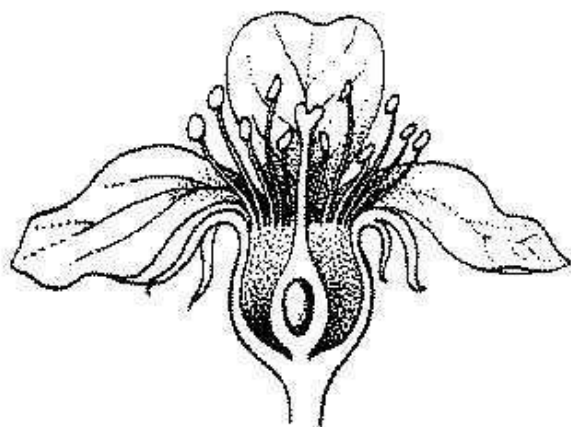
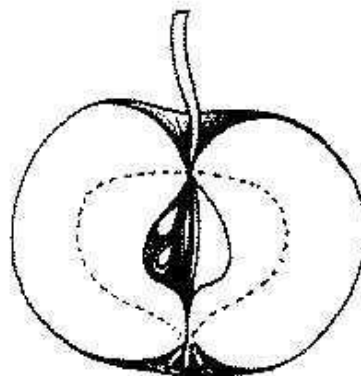
Růžovité (*Rosaceae*)

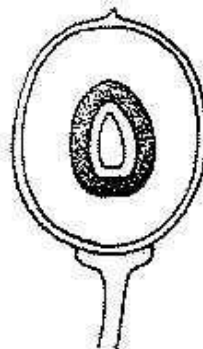
růžové

jabloňové

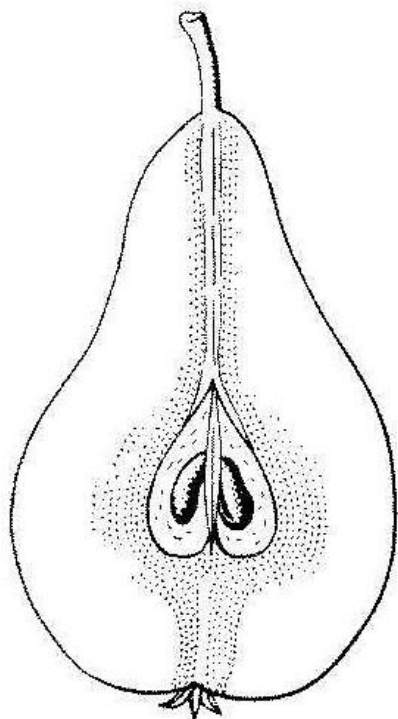

slivoňové

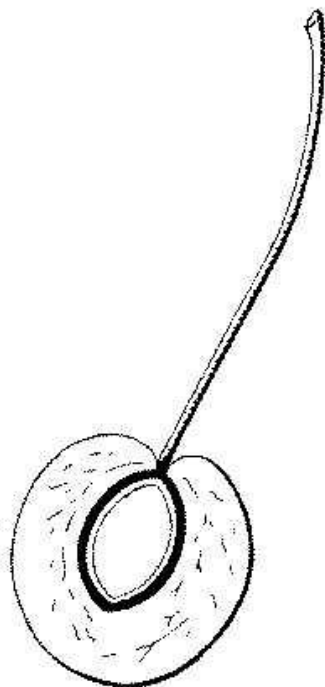

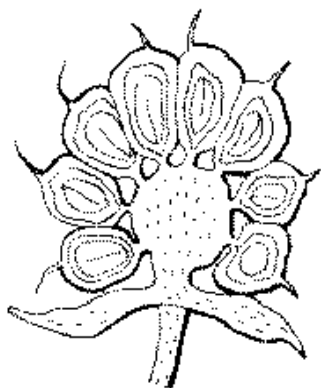
Růžovité (*Rosaceae*)

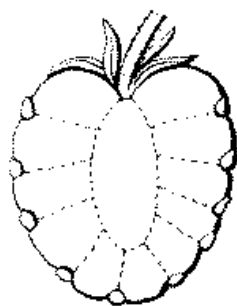
malvice

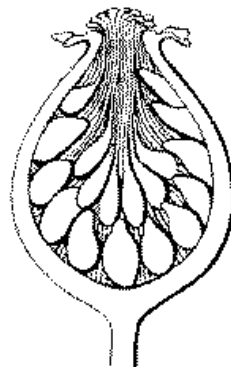
peckovice

**souplodí
peckoviček**

nažek

nažek

► Podčeleď: **růžové** (*Rosoideae*)

- vytrvalé byliny nebo keře, někdy mají ostny, palistnaté, většinou složené listy

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G ∞ (apokarpické)

PLOD: nažka nebo souplodí peckoviček nebo nažek

mochna husí (*Potentilla anserina*)

mochna plazivá (*Potentilla reptans*)

mochna nátržník (*Potentilla erecta*)

mochna stříbrná (*Potentilla argentea*)

kuklík městský (*Geum urbanum*)

jahodník obecný (*Fragaria vesca*)

jahodník trávnic (*Fragaria viridis*)

kontryhel obecný (*Alchemilla vulgaris*)

krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*)

krvavec menší (*Sanguisorba minor*)

tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*)

ostružiník maliník (*Rubus idaeus*)

ostružiník křovitý (*Rubus fruticosus* agg.)

růže šípková (*Rosa canina*)

růže bedrníkolistá (*Rosa pimpinelifolia*)

řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*)

mochna husí
(*Potentilla anserina*)

plevel, jedovatá

mochna plazivá (pětilístek)
(*Potentilla reptans*)

plevel, jedovatá

mochna nátržník (*Potentilla erecta*)

mochna stříbrná (*Potentilla argentea*)

mochna jarní
(*Potentilla verna*)

kuklík městský (*Geum urbanum*)

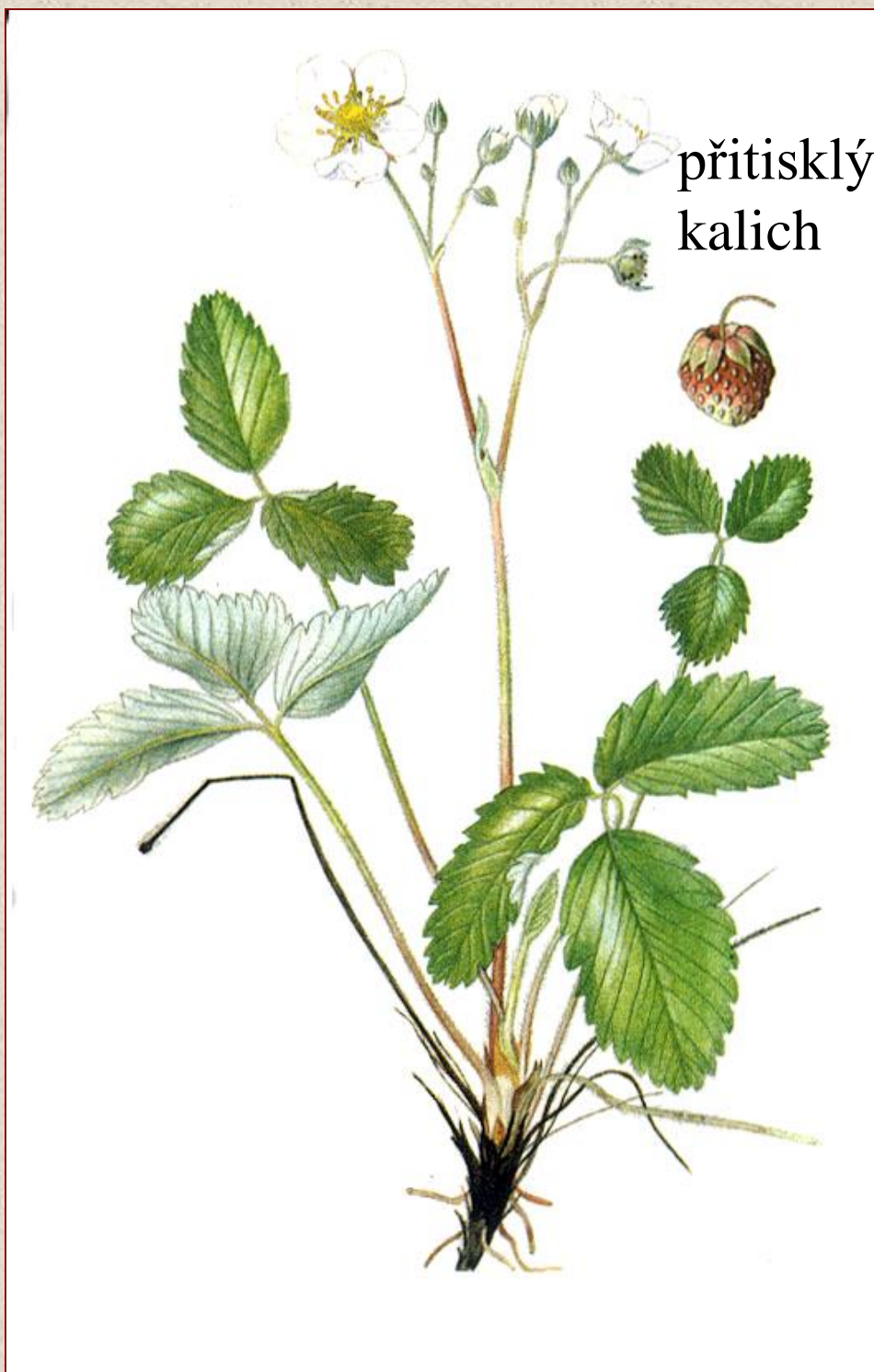

jahodník obecný (*Fragaria vesca*)

odstálý
kalich

jahodník trávnický (*Fragaria viridis*)

jahodník truskavec, j. vyšší (*Fragaria moschata*)

kontryhel (*Alchemilla* sp.)

pastevní rostlina

krvavec menší
(*Sanguisorba minor*)

krvavec toten
(*Sanguisorba officinalis*)

pícnina

tužebník jilmový
(*Filipendula ulmaria*)

léčivý

řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*)

léčivý

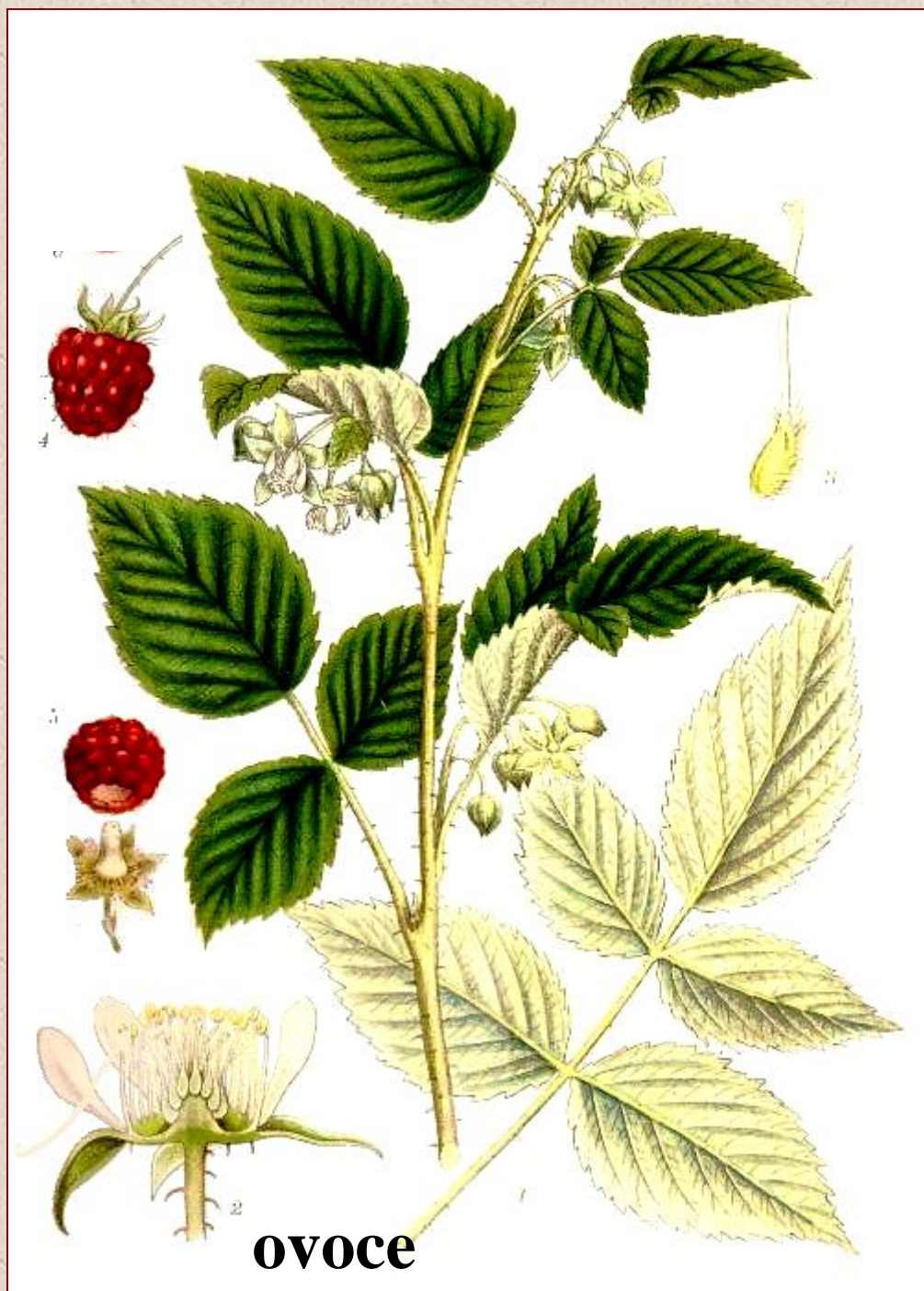

ostružiník maliník (*Rubus idaeus*)

ovoce

ostružiník maliník (*Rubus idaeus*)

ostružiník křovitý (*Rubus fruticosus* agg.)

ovoce

růže šípková (*Rosa canina*)

léčivá

➤ Podčeleď: slivoňové (*Prunoideae*)

⊕ ☿ K 5 C 5 A ∞ G (1)

medonosné

PLOD: dužnatá nebo zasychavá peckovice s tvrdým dřevnatým endokarpem, semena obsahují kyanogenní glykosidy

třešeň ptačí (*Prunus avium*, *Cerasus avium*)

třešeň višeň (*Prunus cerasus*, *Cerasus vulgaris*)

třešeň mahalebka (*Prunus*, *Cerasus mahaleb*)

meruňka obecná (*Prunus armeniaca*, *Armeniaca vulgaris*)

broskvoň obecná (*Prunus persica*, *Persica vulgaris*)

mandloň obecná (*Prunus dulcis*, *Amygdalus communis*)

slivoň švestka (*Prunus domestica*)

slivoň obecná (*Prunus insititia*)

trnka obecná (*Prunus spinosa*)

střemcha obecná (*Prunus padus*, *Padus racemosa*)

bobkovišeň lékařská (*Prunus laurocerasus*)

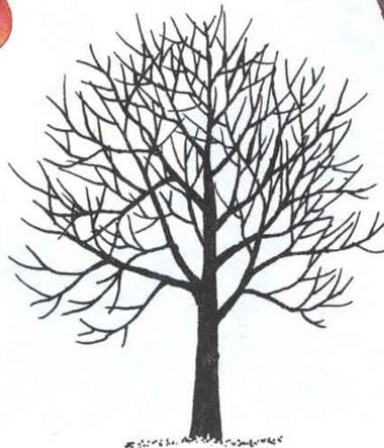
třešeň ptačí

(*Prunus avium*, *Cerasus avium*)

brachyblasty

ovoce

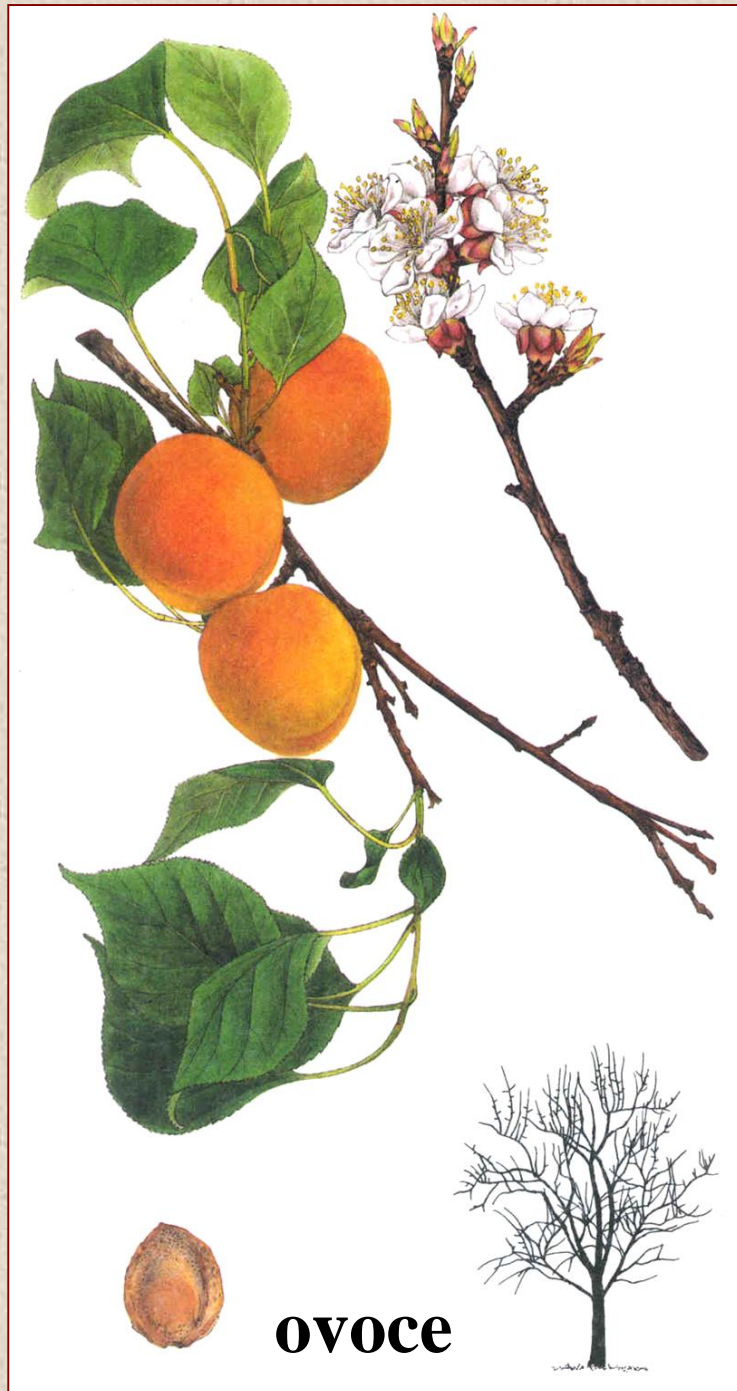
třešeň višeň

(*Prunus cerasus*, *Cerasus vulgaris*)

meruňka obecná

(*Prunus armeniaca*, *Armeniaca vulgaris*)

broskvoň obecná (*Prunus persica*, *Persica vulgaris*)

ovoce

mandloň obecná

(*Prunus dulcis*, *Amygdalus communis*)

slivoň švestka (*Prunus domestica*)

ovoce

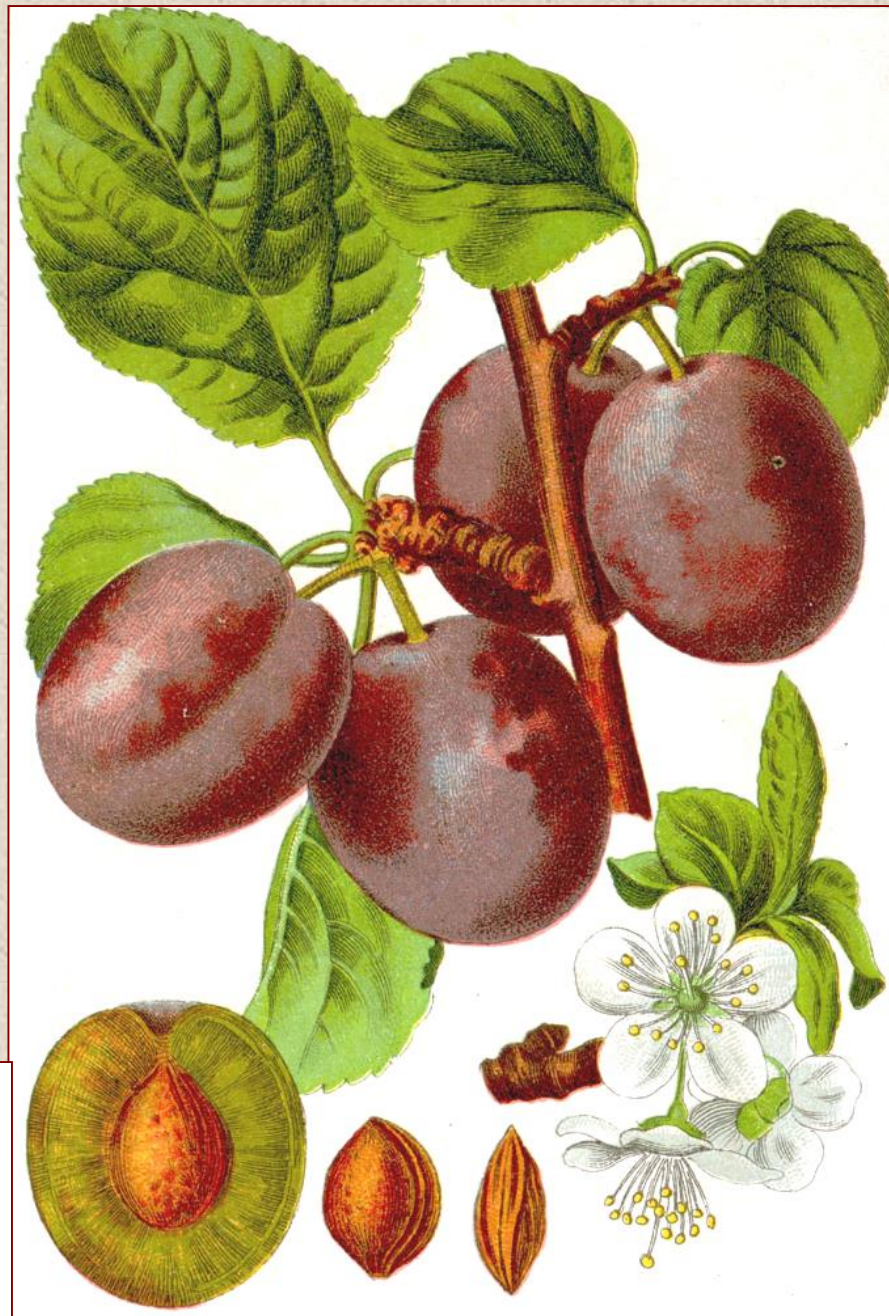

drsňá pecka

slivoň obecná (*Prunus insititia*)

ovoce

mirabelky

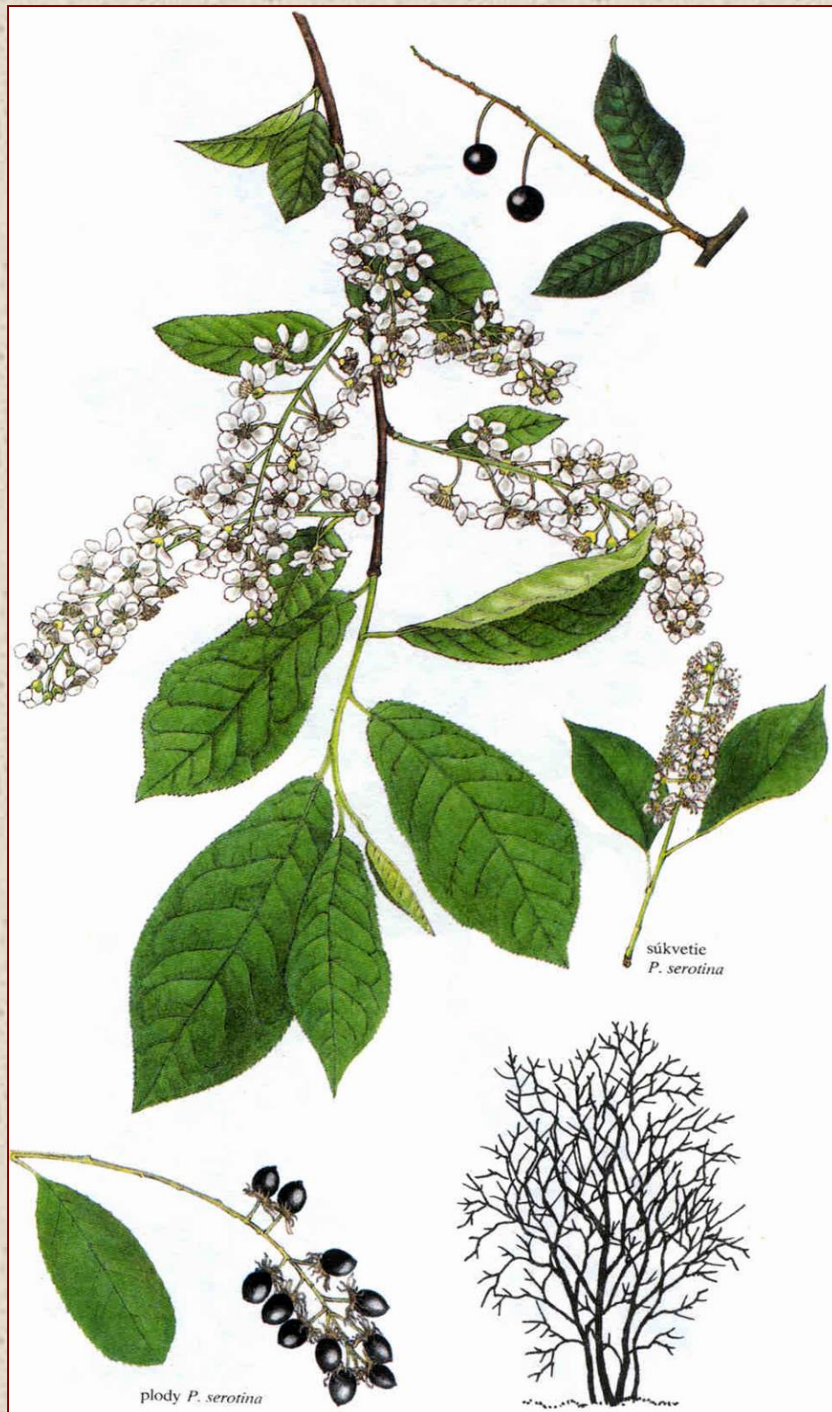
hladká pecka
renklody, ryngle,

trnka obecná (*Prunus spinosa*)

střemcha obecná (*Prunus padus*, *Padus racemosa*)

střemcha pozdní (*Prunus serotina*, *Padus* s.)

hladká pecka

► Podčeleď: jabloňové (*Maloideae*)

listy jednoduché s opadavými palisty,

⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G $\overline{(5-1)}$

PLOD: malvice

jabloň domácí (*Malus domestica*)

jabloň lesní (*Malus sylvestris*)

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

hrušeň polnička (*Pyrus pyraster*)

kdouloň obecná (*Cydonia oblonga*)

kdoulovec (*Chaenomeles*)

jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*)

jeřáb oskeruše (*Sorbus domestica*)

jeřáb břek (*Sorbus torminalis*)

jeřáb muk (*Sorbus aria*)

hloh (*Crataegus*)

mišpule (*Mespilus*)

jabloň domácí (*Malus domestica*)

ovoce

hrušeň obecná **(*Pyrus communis*)**

kdouloň obecná (*Cydonia oblonga*)

mišpule obecná (*Mespilus germanica*)

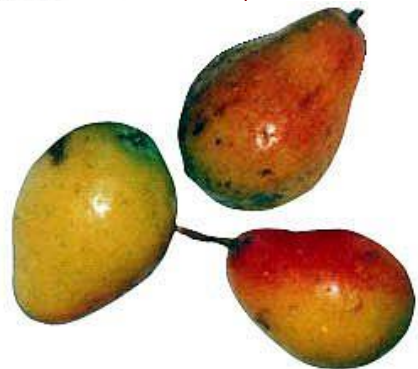
jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*)

OVOCE

detail listu

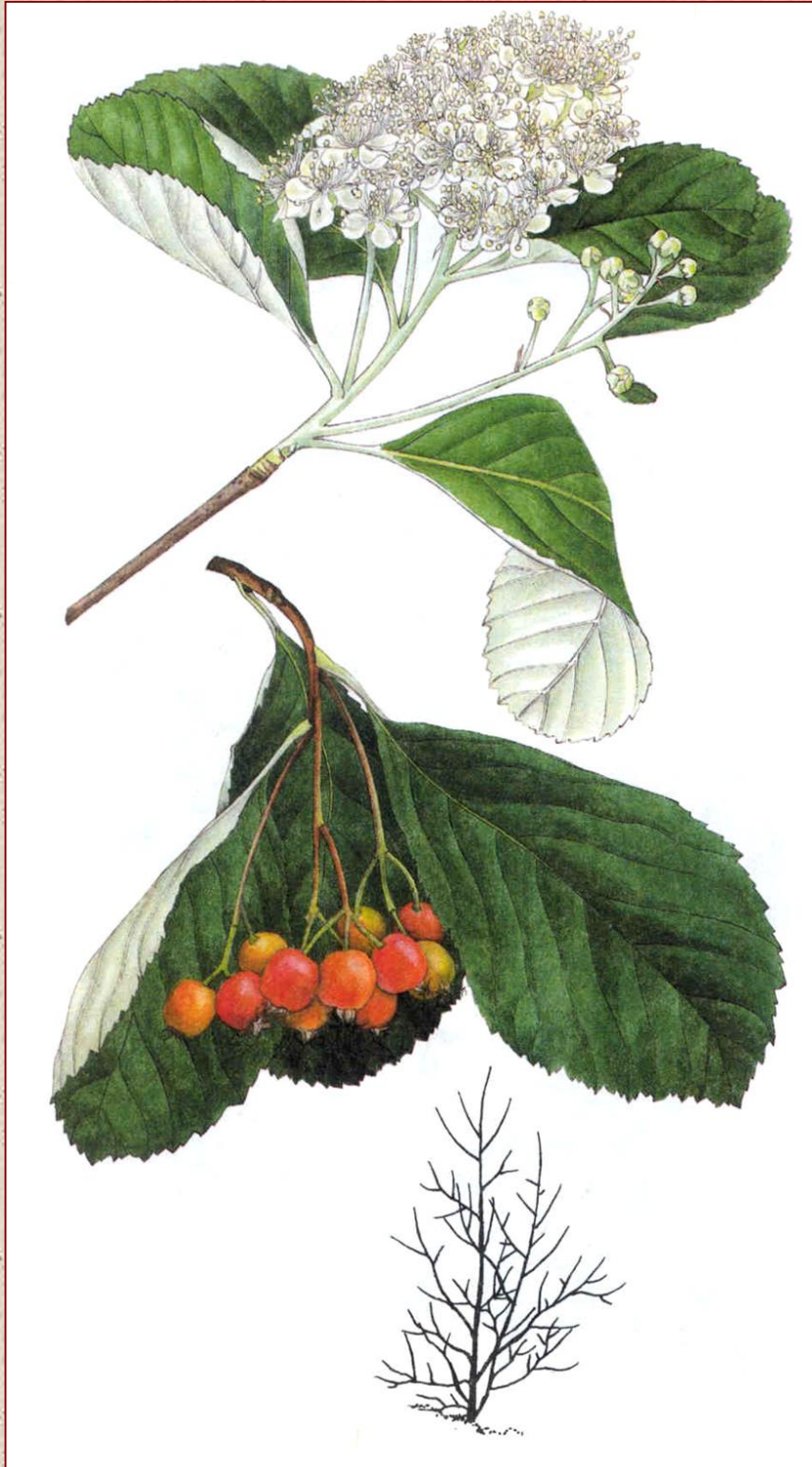
jeřáb oskeruše

jeřáb břek (*Sorbus torminalis*)

jeřáb muk (*Sorbus aria*)

Temnoplodec černoplodý (*Aronia melanocarpa*)

hloh (*Crataegus*)

konárik *C. laevigata*
s plodmi

léčivý

➤ Podčeleď: tavolníkové (*Spiraeoideae*)

- keře zř. byliny, listy střídavé

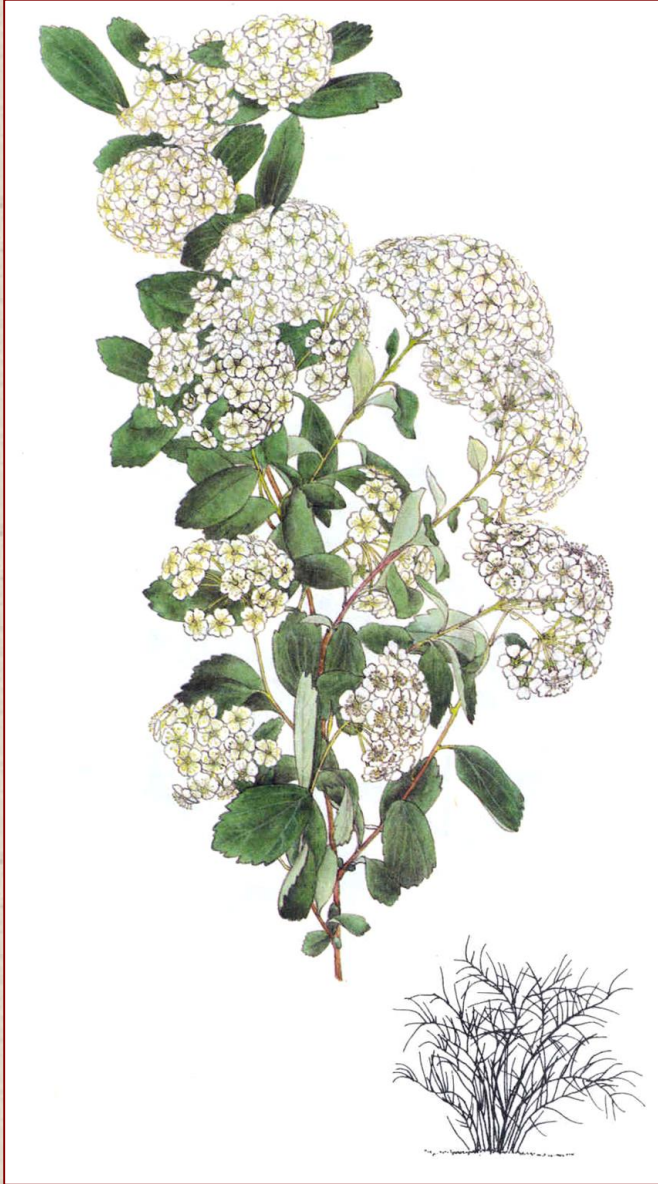
⊕ ♀ K 5 C 5 A ∞ G 5-3, češule

PLOD: měchýřek většinou v souplodí, oj.
tobolka

tavolník (*Spiraea*)

udatna lesní (*Aruncus vulgaris*)

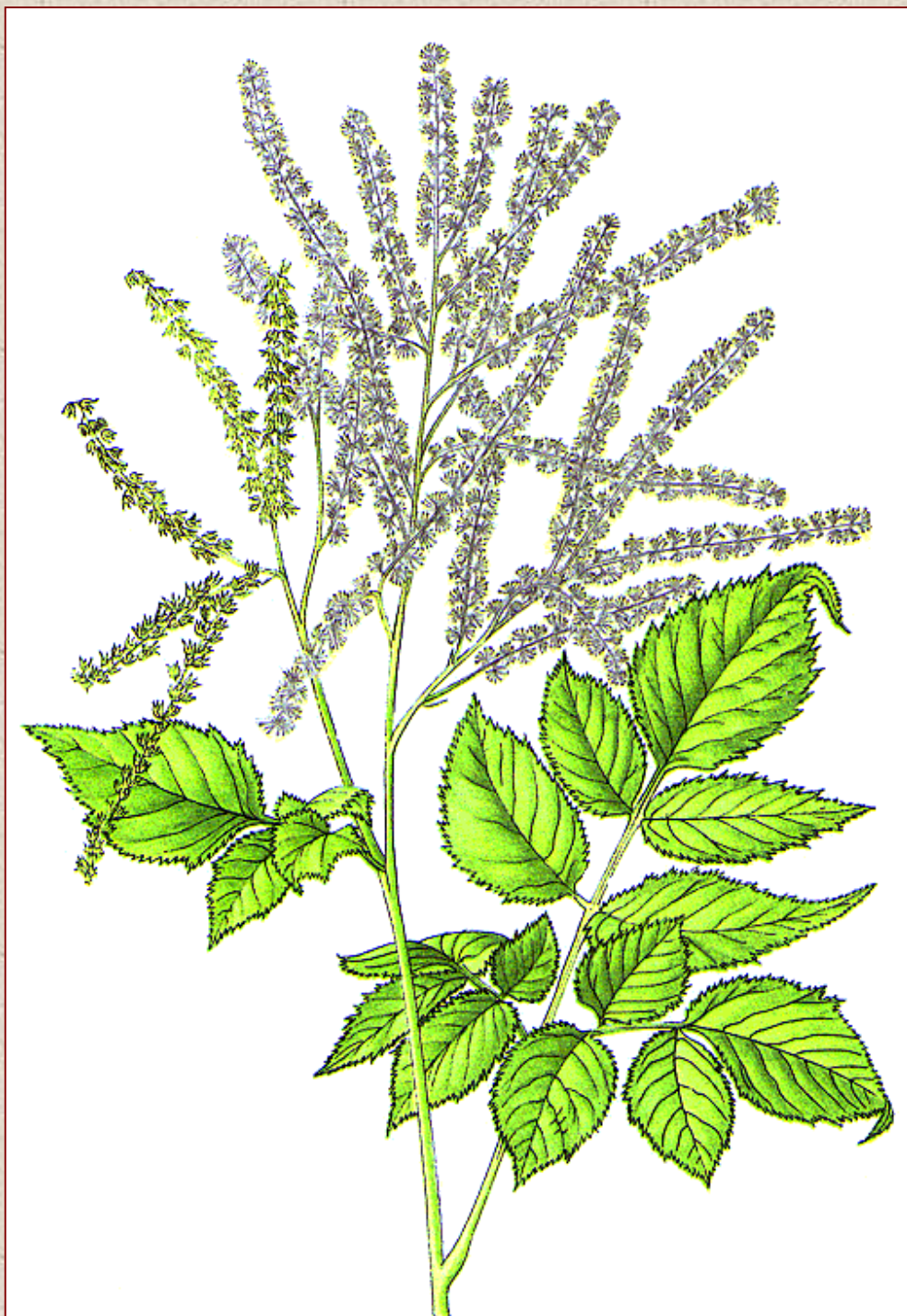
tavolník (*Spiraea*)

okrasné keře

udatna lesní (*Aruncus sylvestris*)

Révovité

(*Vitaceae*)

dřevnaté liány se sympodiálním větvením
stonku, úponky stonkového původu

LISTY: střídavé, dlanitě členěné nebo
složené, s palisty

KVĚTY:

⊕ ♀ nebo ♀ a ♂ 4 – 5 četné K srostlý,

C často prchavá G (2)

- drobné, v bohatých latách,

jednodomé, dvoudomé, mnohomanželné

PLOD: dvousemenné bobule

ZÁSTUPCI:

réva vinná (*Vitis vinifera*)

loubinec popínavý (*Parthenocissus inserta*)

loubinec pětिलistý (*P. quinquefolia*)

loubinec trojlaločný (*P. tricuspidata*)

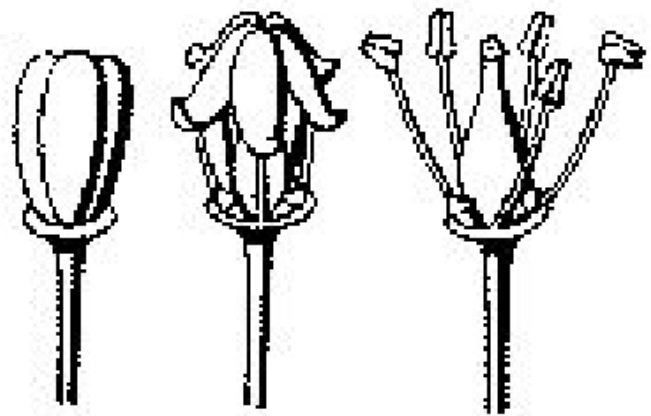
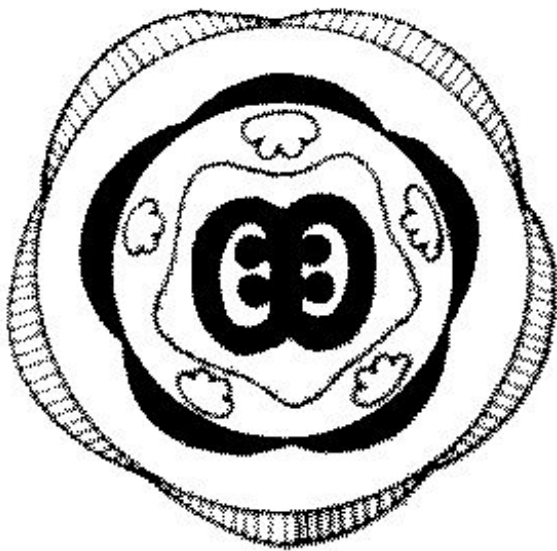

réva vinná (*Vitis vinifera*)

♀ ⊕ K (5) C (5) A 5 G (2)

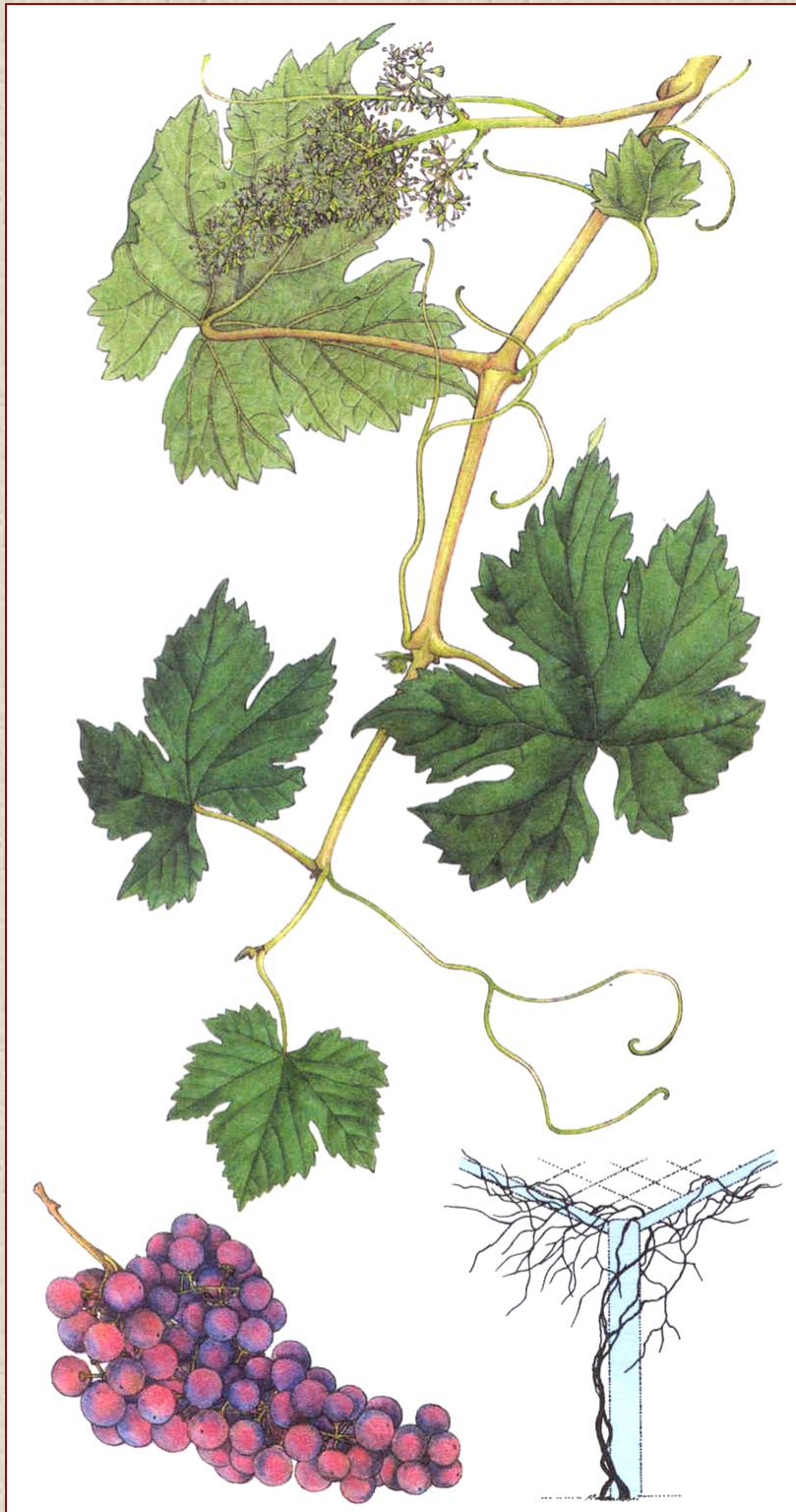
květní diagram

květ

prchavá koruna

réva vinná (*Vitis vinifera*)

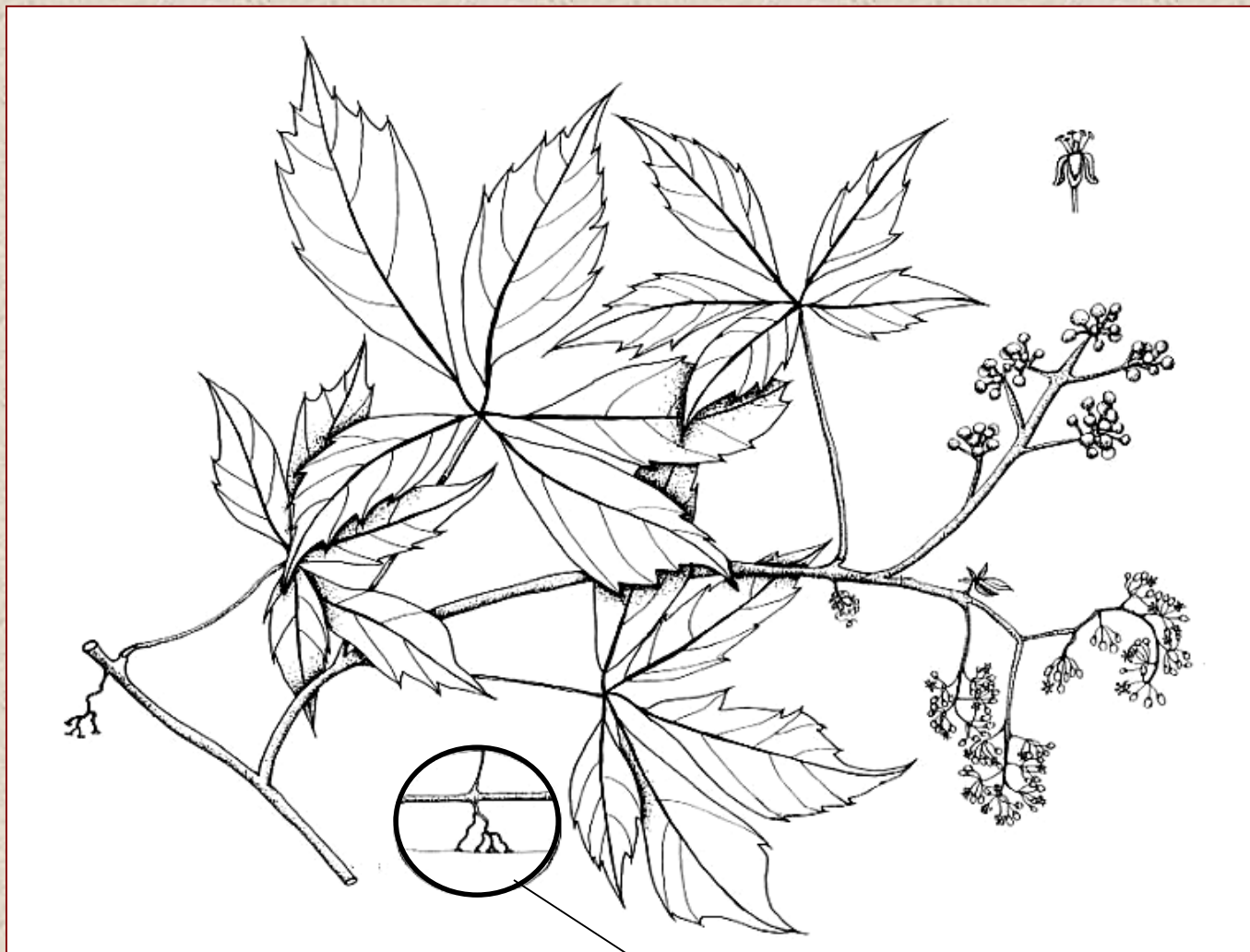

loubinec popínavý **(*Parthenocissus inserta*)**

úponky bez přísavek

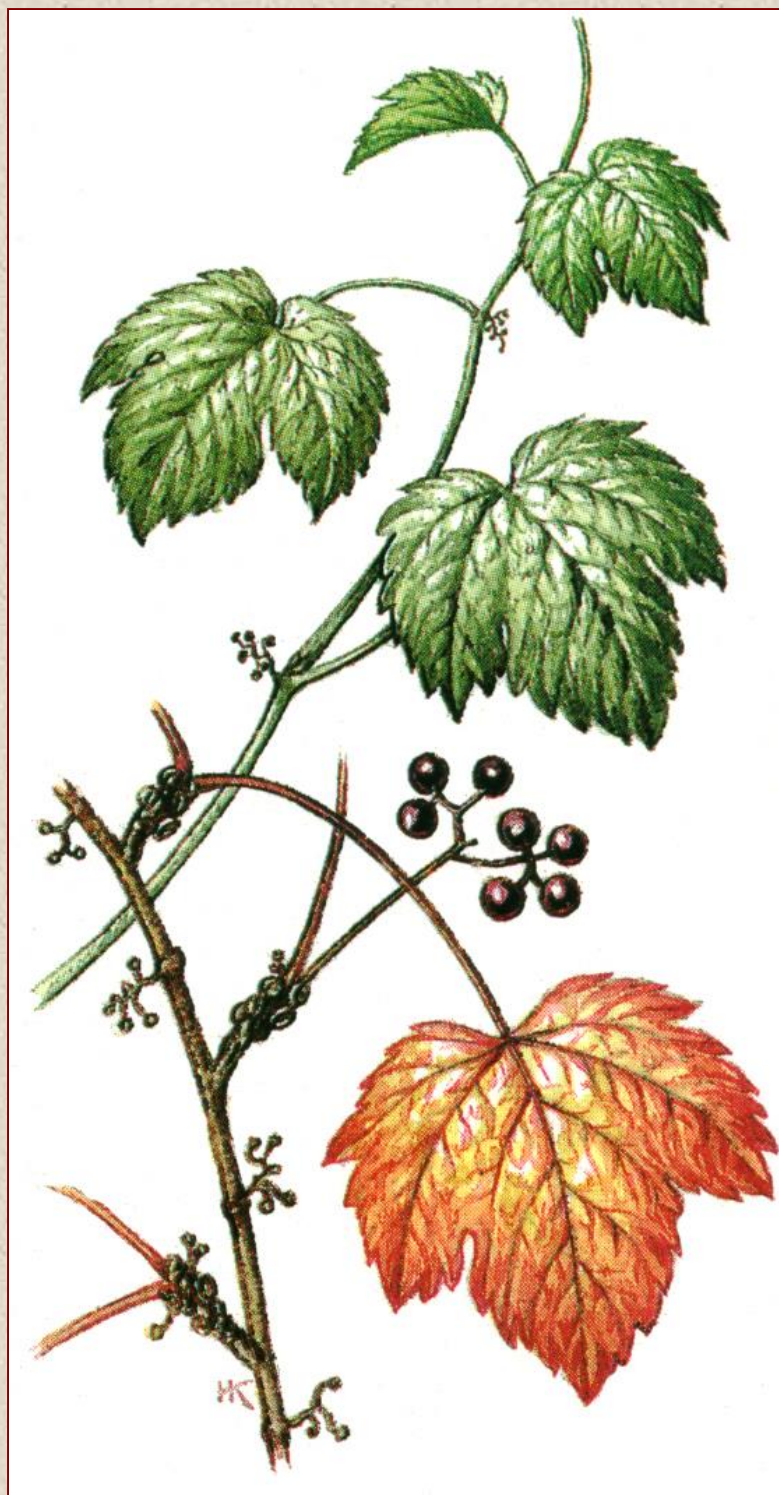
loubinec pětilistý **(*Parthenocissus quinquefolia*)**

úponky s přísavnými terčíky

loubinec trojlaločný **(*Parthenocissus tricuspidata*)**

Konopovitě (*Cannabaceae*)

jednoleté až vytrvalé byliny nebo ovíjivé liány, většinou dvoudomé

LISTY: vstřícné, někdy i střídavé, dlanitě složené až celistvé, s palisty

KVĚTY:

♂ P 5 A 5

♀ P5 G (2)

- dvoudomé, vzácně jednodomé
- drobné, ve vrcholičnatých květenstvích nebo svazečcích

PLOD: nažka (u chmele v šiřticovitých plodenstvích)

ZÁSTUPCI:

chmel otáčivý (*Humulus lupulus*)

konopí seté (*Cannabis sativa*)

chmel otáčivý (*Humulus lupulus*)

♀ rostlina

♂ rostlina

chmel otáčivý (*Humulus lupulus*)

konopí seté (*Cannabis sativa*)

Tykvovité (*Cucurbitaceae*)

jednoleté až vytrvalé byliny, lodyhy
popínavé nebo plazivé

LISTY: střídavé, celistvé nebo členěné,
bez palistů, často dlanitolaločné
úponky zčásti listového a zčásti
stonkového původu

KVĚTY:

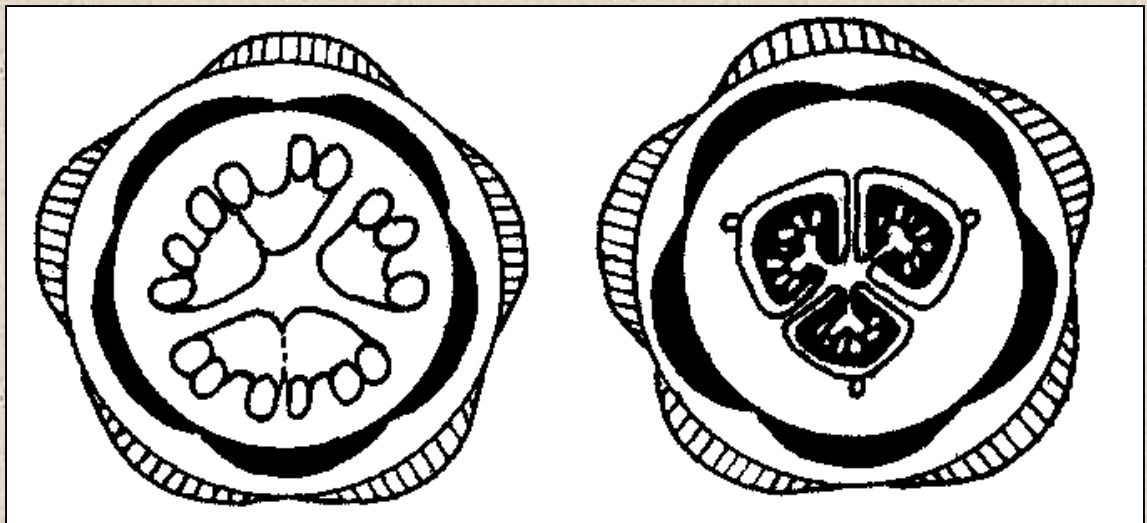
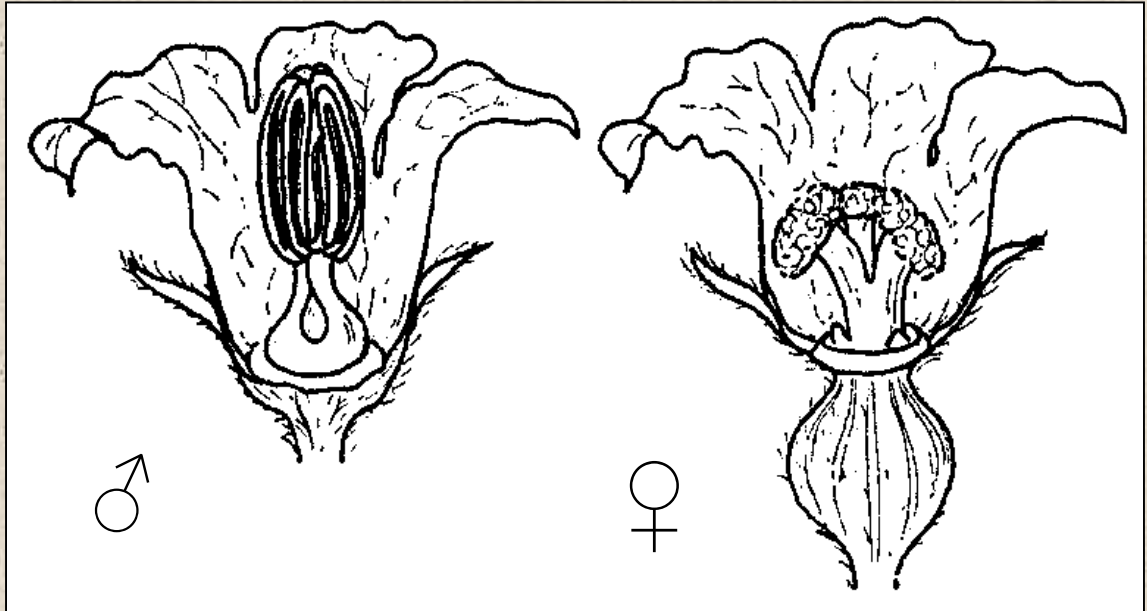
⊕ ♀ a ♂	♂ K (5) [C (5) A (5)]
	♀ K (5) C (5) G ($\overline{3-5}$)

- jednodomé i dvoudomé rostliny
- jednotlivé nebo ve vrcholičnatých nebo
hroznovitých květenstvích

PLOD: bobule často značných rozměrů,
semena zploštělá

Tykvovité (*Cucurbitaceae*)

květy okurky seté

ZÁSTUPCI:

okurka setá, dýně okurka (*Cucumis sativus*)

meloun cukrový, dýně meloun (*Cucumis melo*)

lubenice obecná (meloun vodní)
(*Citrullus lanatus*, *C. vulgaris*)

tykev obecná, dýně, "turek" (*Cucurbita pepo*)

tykev obrovská (*Cucurbita maxima*)

tykev fíkolistá (*Cucurbita ficifolia*)

posed bílý (*Bryonia alba*)

posed dvoudomý (*Bryonia dioica*)

lagenárie (kalabasa) (*Lagenaria*)

lufa válcovitá (*Luffa cylindrica*)

štětinatec (*Echinocystis*)

tykvice stříkavá (*Ecbalium elaterium*)

cyklantera (*Cyclanthera pedata*)

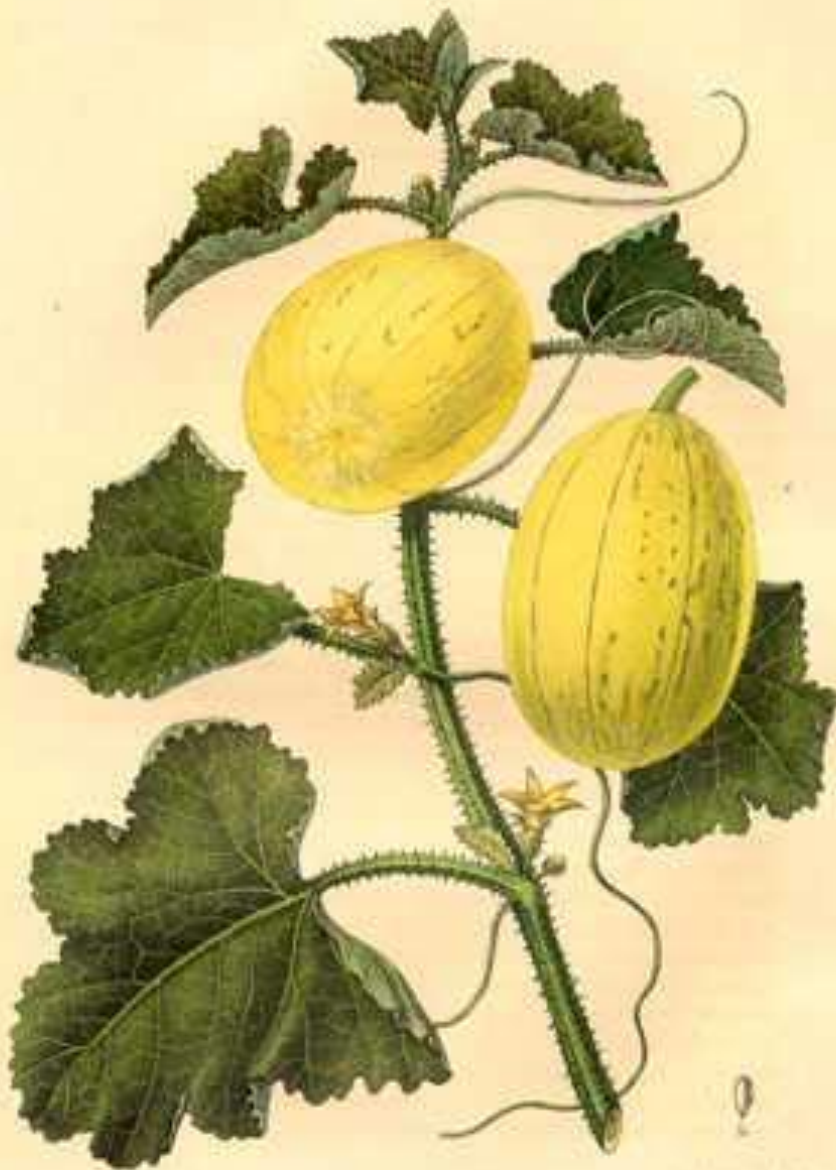

okurka setá, dýně okurka (*Cucumis sativus*)

zelenina

meloun cukrový (*Cucumis melo*)

Melou Chita de la Barne.

meloun cukrový (*Cucumis melo*)

meloun cukrový **(*Cucumis melo*)**

meloun cukrový (*Cucumis melo*)

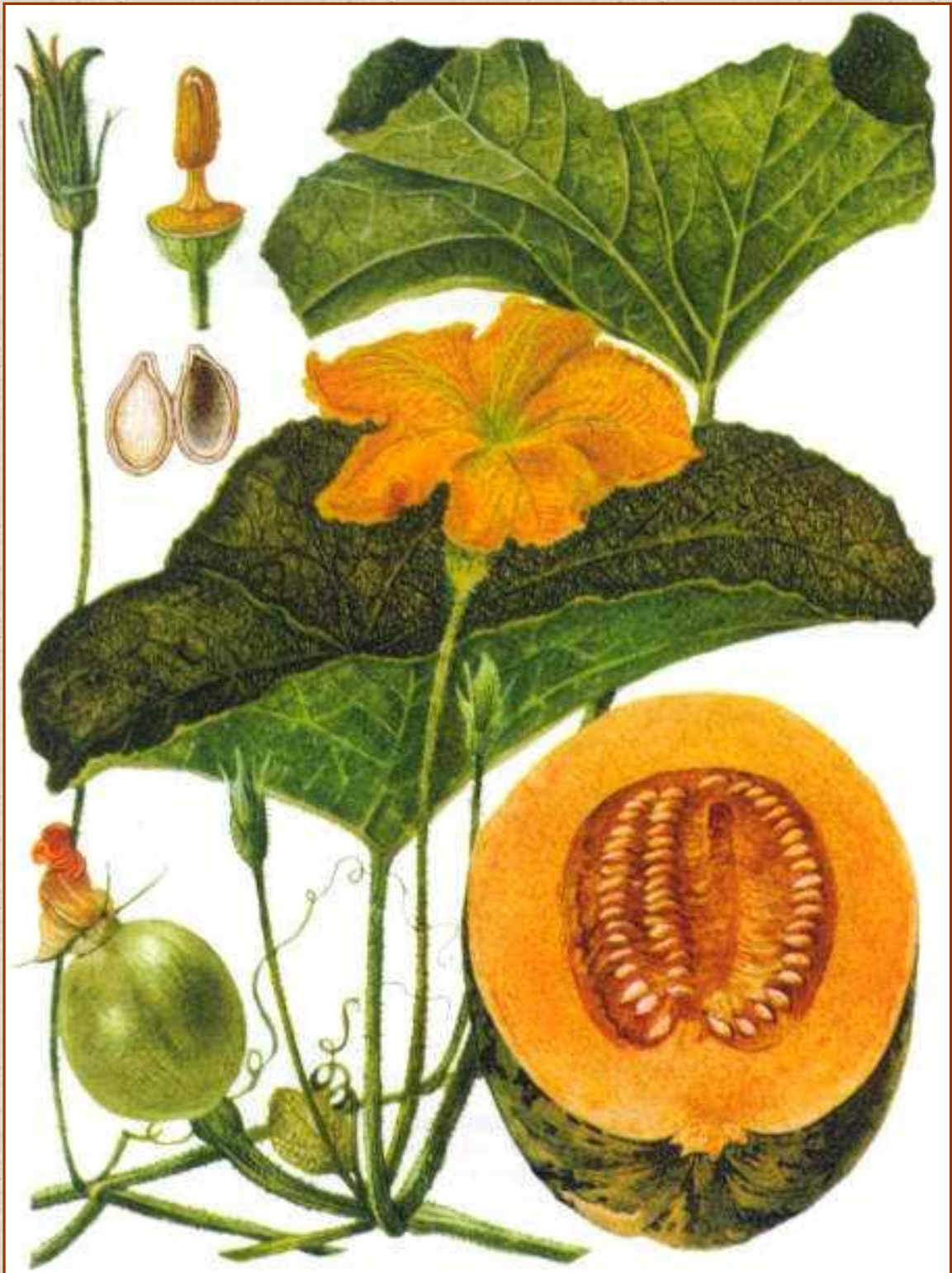
♂

♀

**tykev obecná, dýně,
"turek" (*Cucurbita pepo*)**

tykev obecná (*Cucurbita pepo*)

tykev obecná **(*Cucurbita pepo*)**

Skupiny (variety):

- patisony (*Patisonnina*)
- cukiny (*Giromontiina*)
- dýně (*Pepo*)
- tykvičky (*Microcarpina*)
- tykev olejová (*Oleifera*)

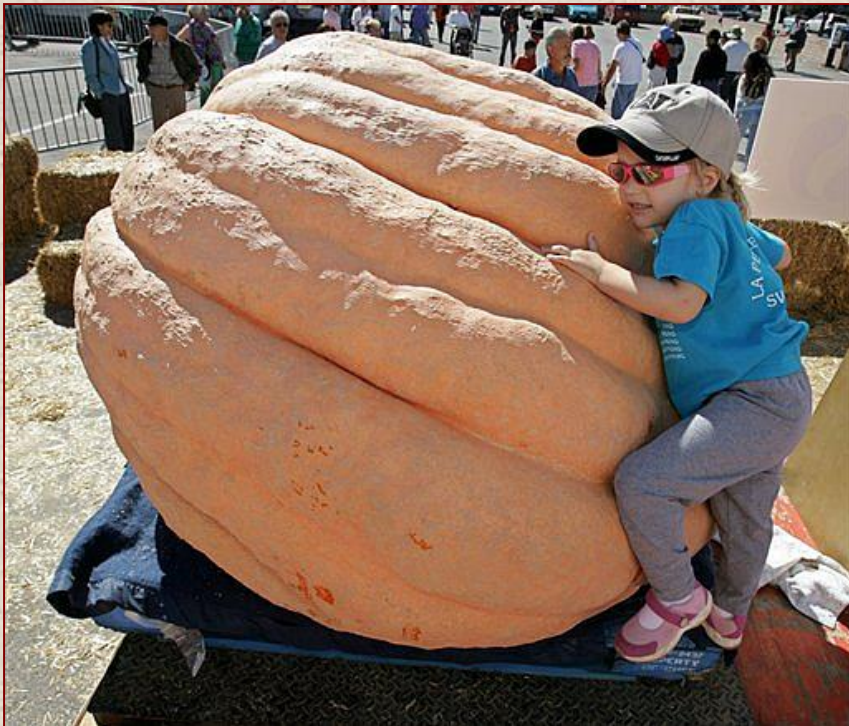

tykev obecná **(*Cucurbita pepo*)**

t. o. olejová

tykev obrovská (*Cucurbita maxima*)

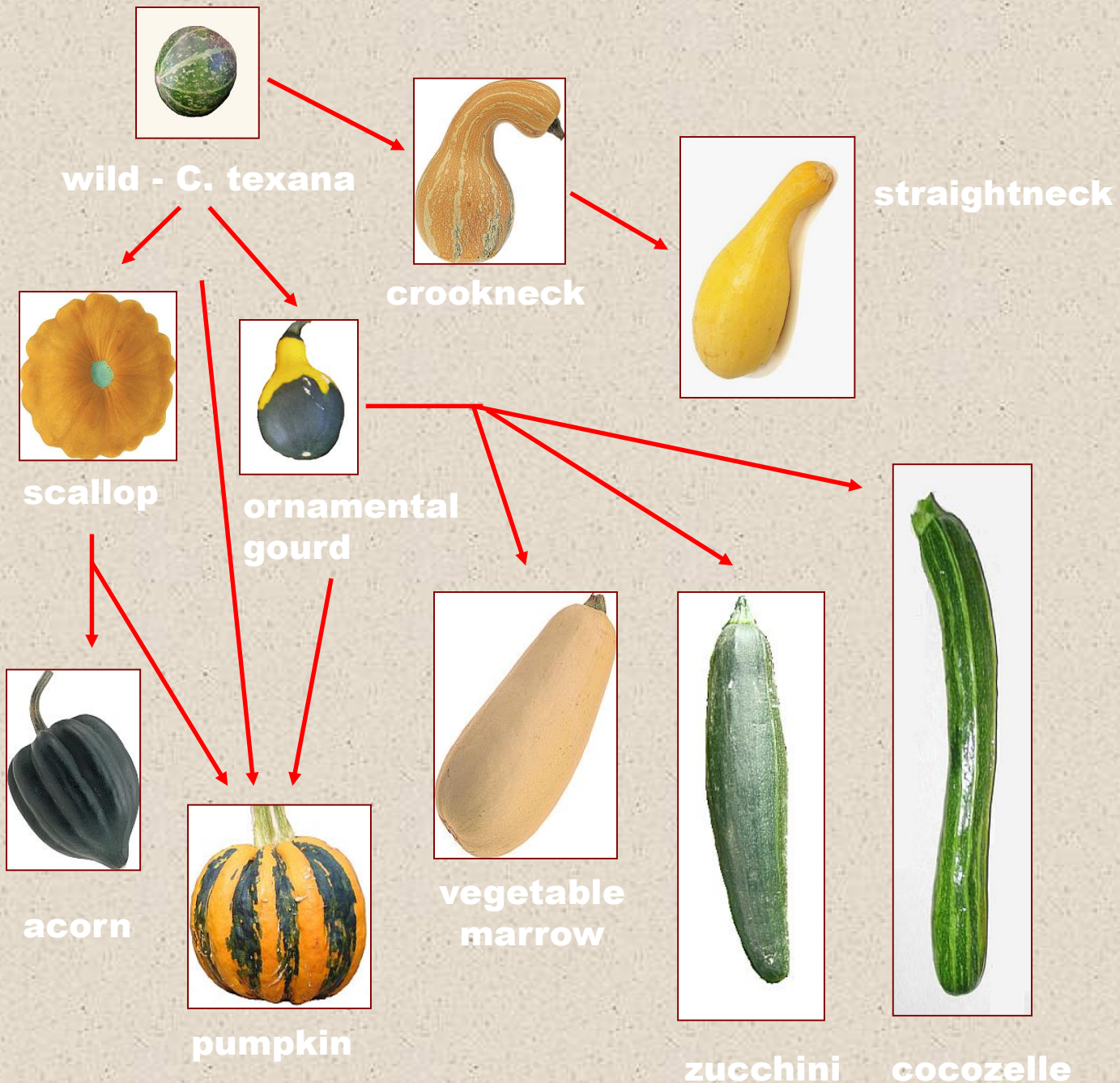
Atlantic Giant

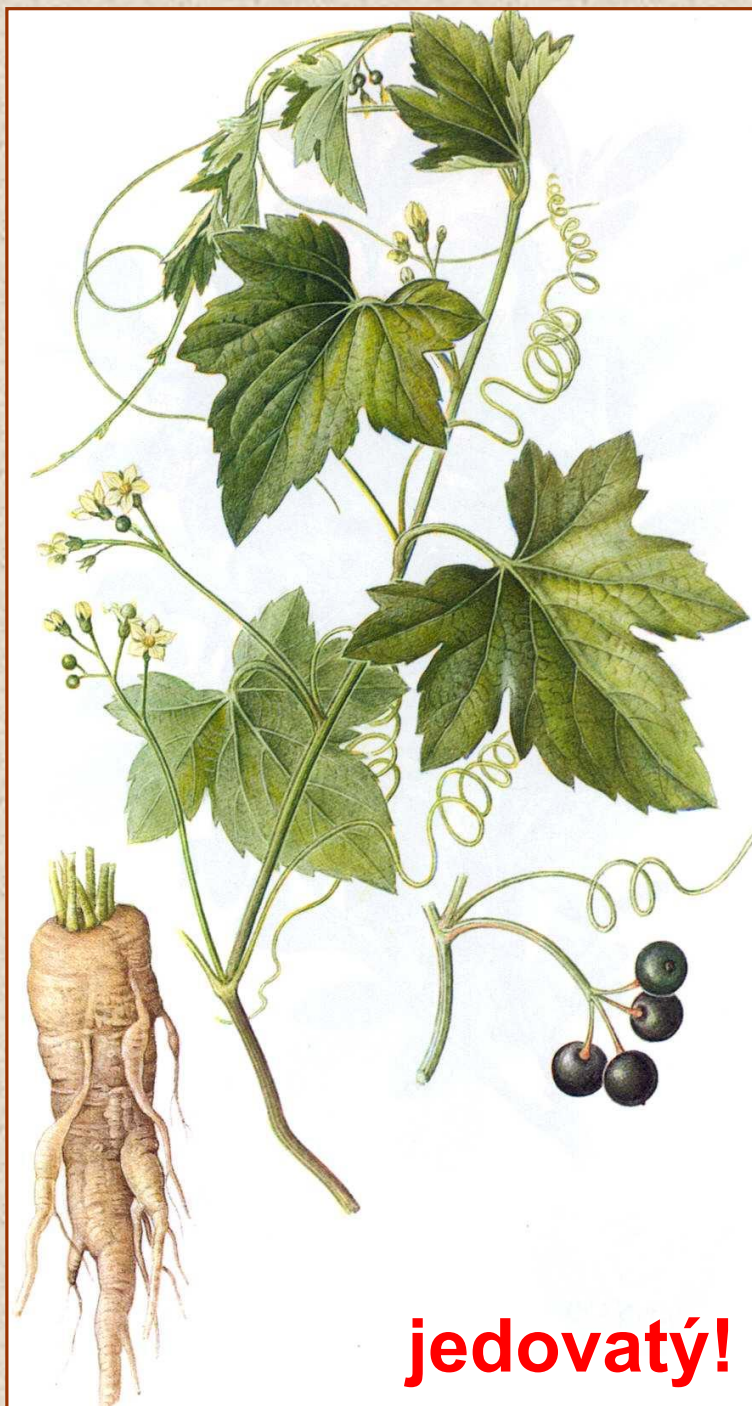
Tykev obecná (*Cucurbita pepo*)

Morfotypy tykve (*Cucurbita pepo*) a jejich vývoj

(Paris 1989)

posed bílý (*Bryonia alba*)

jedovatý!

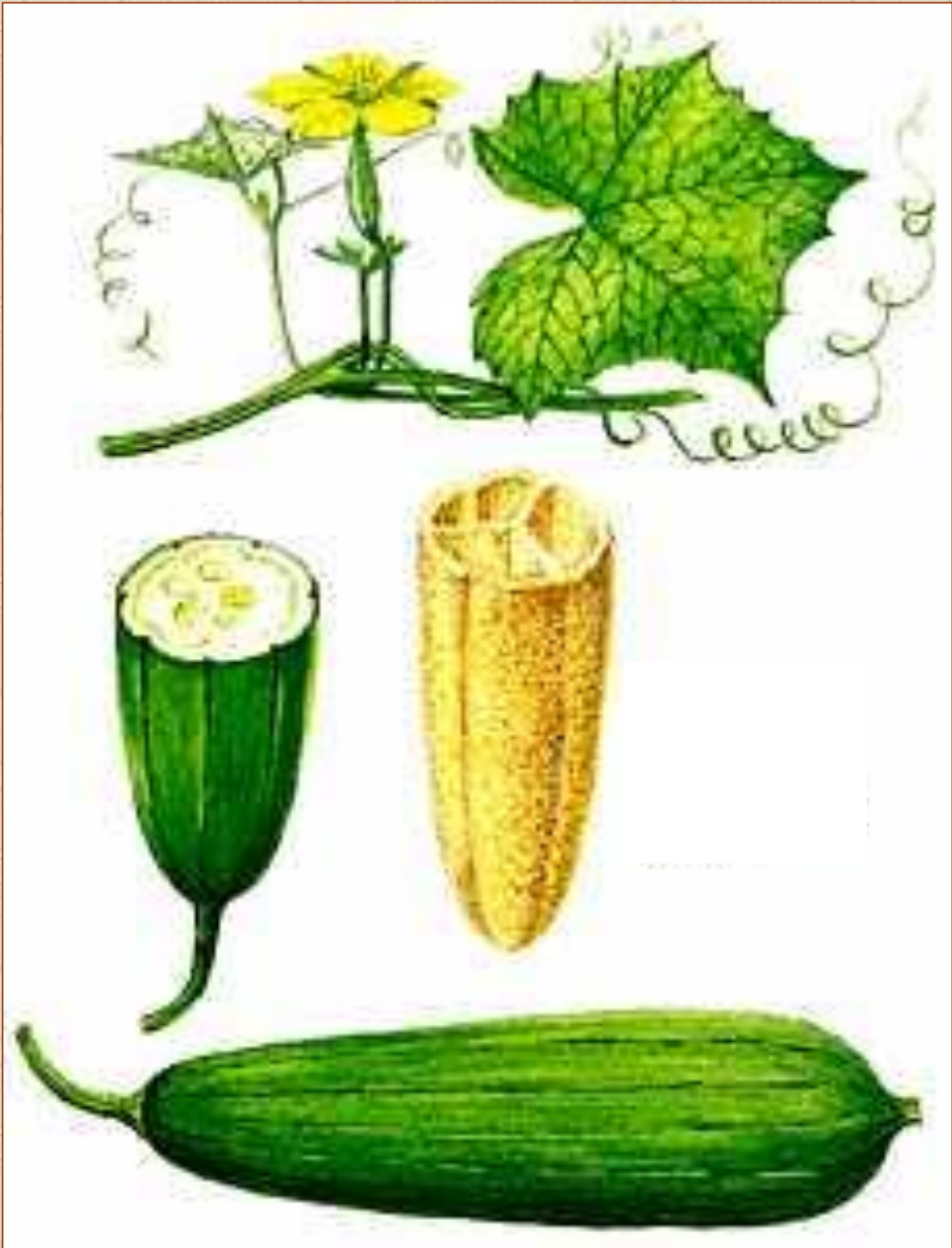

lagenárie (kalabasa) (*Lagenaria siceraria*)

lufa válcovitá **(*Luffa cylindrica*)**

lubenice obecná (vodní meloun) **(*Citrullus lanatus*, *C. vulgaris*)**

**lubenice obecná (vodní meloun)
(*Citrullus lanatus*, *C. vulgaris*)**

**cyklantera, achocchu
“ačokču“
(*Cyclanthera pedata*)**

zelenina

**cyklantera, achocchu
“ačokču“
(*Cyclanthera pedata*)**

zelenina

